

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobců: **a) F. H., b) R. H., c) M. Š., d) Ing. S. H.**, všichni zast. advokátem Mgr. Miroslavem Kučerkou, Národní 416/37, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, Zborovská 81/11, Praha 5, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ing. R. P., zast. advokátem Mgr. Ivanem Chytilcem, Maiselova 38/15, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2018, čj. 137836/2018/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2021, čj. 43 A 203/2018-68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Klecany (stavební úřad) zahájil dne 3. 11. 2010 řízení o odstranění stavby: nástavby, přístavby, stavební úpravy rekreační chaty ev. č. 174 na pozemku parc. č. st. XA a parc. č. XB v k. ú. Brnky (dále jen „stavba“) ve vlastnictví právního předchůdce žalobců R. H., neboť zjistil, že stavba byla postavena bez stavebního povolení. Stavební úřad zjistil, že dne 17. 12. 1993 byla zkolaudována nástavba uvedené rekreační chaty, která byla povolena dne 13. 11. 1988. V roce 2005 chata vyhořela a poté předchůdce žalobců začal se stavebními pracemi, jimiž se částečně snažil odstranit škody způsobené požárem, avšak také začal chatu přestavovat, a to dle názoru stavebního úřadu bez příslušného povolení. Odstranění stavby bylo předchůdci žalobců uloženo již rozhodnutími stavebního úřadu ze dnů 8. 8. 2011 a 25. 6. 2012. Obě tato rozhodnutí však byla v odvolacím řízení zrušena a věc byla vrácena stavebnímu úřadu k dalšímu řízení.

[2] Dne 19. 1. 2012 předchůdce žalobců požádal o dodatečné stavební povolení. Stavební úřad proto řízení o odstranění stavby přerušil a zahájil řízení o jejím dodatečném

povolení. Žádost o dodatečné stavební povolení pak stavební úřad rozhodnutím ze dne 15. 1. 2014 zamítl, neboť předchůdce žalobců při stavbě nedodržel regulativy územního plánu. Toto rozhodnutí stavebního úřadu však bylo k odvolání předchůdce žalobců rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 6. 2014 zrušeno a věc byla stavebnímu úřadu vrácena k dalšímu řízení.

[3] Poté stavební úřad rozhodnutím ze dne 15. 7. 2015 podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastavil řízení o žádosti předchůdce žalobců o dodatečné povolení stavby. Odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 12. 2015 a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného podal předchůdce žalobců žalobu, kterou krajský soud rozsudkem ze dne 23. 7. 2018, čj. 45 A 17/2016-75, zamítl. Proti tomuto rozsudku podal předchůdce žalobců kasační stížnost, kterou NSS zamítl rozsudkem ze dne 25. 5. 2021, čj. 4 As 262/2018-66. Ústavní stížnost proti uvedeným rozsudkům krajského soudu a NSS odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 5. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1998/21.

[4] Po zastavení řízení o žádosti předchůdce žalobců o dodatečné povolení stavby stavební úřad rozhodnutím ze dne 9. 3. 2016 nařídil odstranění části stavby, ale k odvolání předchůdce stěžovatelů žalovaný toto rozhodnutí zrušil a věc byla opět stavebnímu úřadu vrácena k dalšímu řízení. Stavební úřad následně rozhodnutím ze dne 12. 12. 2016 opět nařídil odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, a to blíže specifikovaných částí stavby, přičemž též stanovil podmínky pro postup při jejich odstraňování. Odvolání předchůdce žalobců proti tomuto rozhodnutí žalovaný nyní napadeným rozhodnutím ze dne 15. 10. 2018 zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

[5] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Předchůdce žalobců podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[7] Předchůdce žalobců dne 28. 3. 2022 zemřel. Usnesením ze dne 24. 10. 2022, čj. 10 As 343/2021-75, NSS rozhodl, že procesními nástupci, s nimiž bude v řízení na místě původního žalobce pokračovat, jsou: a) F. H., b) R. H., c) M. Š. a d) Ing. S. H. (stěžovatelé). Ti museli přijmout stav řízení, jaký tu byl v době jejich nástupu do řízení (§ 107 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

[8] Stěžovatelé namítli, že ačkoli se krajský soud zabýval přezkoumatelností rozhodnutí stavebního úřadu a žalovaného ve vztahu k odstranění samotné stavby, nehodnotil žalobní body, které se týkaly neurčitosti rozhodnutí stavebního úřadu ve vztahu k nařízení obnovy předchozího stavu. Krajský soud nesprávně dovodil, že stavební úřad neměl povinnost vymezit stavební práce, které měl předchůdce stěžovatelů (a nyní stěžovatelé) provést, tj. jakými konkrétními pracemi mají stěžovatelé stavbu odstranit. Krajský soud totiž nevzal v úvahu § 129 odst. 8 stavebního zákona, který pro nařízení obnovy předchozího stavu stavby stanoví přiměřené použití ustanovení týkající se nařízení odstranění stavby. Význam tohoto opomenutí je podle názoru stěžovatelů dán povahou

pokračování

posuzované věci, neboť stěžovatelé nemají odstranit celou stavbu, ale jen její vymezené části, což blíže rozvedli.

[9] Stěžovatelé zdůraznili, že stavba byla zkolaudována před necelými 30 roky. Z tohoto důvodu je zapotřebí, aby se předešlo dalšímu provedení stavebních prací v rozporu s povoleným stavem. To lze jen tak, že stavební úřad popíše nikoli, jaké stavební práce mají být provedeny, ale jaký má být výsledný obnovený stav (např. zastřešení sedlovou střechou o daném sklonu). Podle názoru stěžovatelů není příslušný odkaz krajského soudu na rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2007, čj. 6 As 67/2006-79, protože v odkazované věci byl původní stav, který měl být obnoven, detailně popsán, a navíc se jednalo o položky spíše drobnějšího charakteru.

[10] Stěžovatelé navrhli, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[12] Osoba zúčastněná na řízení se ztotožnila s rozsudkem krajského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Krajský soud věc správně posoudil po skutkové i právní stránce a jeho závěrům nelze nic vytknout. NSS se ztotožňuje se závěry krajského soudu a v podrobnostech na ně odkazuje.

[15] Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je stavební úřad, pokud zjistí existenci stavby provedené bez nezbytného povolení, povinen zahájit řízení o jejím odstranění. Stavební úřad tedy nemůže volit, zda řízení o odstranění stavby zahájí, či nikoli, ale toto řízení musí zahájit. Jedinou možností, jak odvrátit nařízení odstranění stavby, je dosáhnout rozhodnutí o jejím dodatečném povolení (§ 129 odst. 2 stavebního zákona). V opačném případě, tj. nebude-li stavba dodatečně povolena, pokračuje stavební úřad v řízení o odstranění stavby, v němž vydá rozhodnutí. O tom ostatně ani není v projednávané věci sporu.

[16] Kasační stížnost se soustředila pouze na jedinou otázku, a to, zda měl stavební úřad povinnost vymezit stavební práce, které měl předchůdce stěžovatelů (a nyní stěžovatelé) provést, tj. jakými konkrétními pracemi má stavbu odstranit.

[17] V první řadě NSS konstatuje, že je naprosto nepřiléhavý odkaz stěžovatele na § 129 odst. 8 stavebního zákona, podle kterého platí: „Pokud je třeba nařídit obnovení předcházejícího stavu stavby, u které byly bez stavebního povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu anebo v rozporu s ním provedeny stavební úpravy spočívající v odstranění některé části stavby, postupuje stavební úřad podle odstavců 2 a 3 přiměřeně.“

[18] K tomuto ustanovení je třeba uvést, že tento institut stavebního zákona - obnovení předcházejícího stavu stavby - byl do právní úpravy zaveden s účinností od 1. 1. 2007, předchozí právní úprava jej neznala. *Jde o postup v případech, kdy byla nepovoleně odstraněna část stavby.*

[19] V nyní projednávané věci však předchůdce stěžovatelů neodstranil nepovoleně části stavby, ale naopak přistavěl a nastavěl (chatu přestavěl); citované ustanovení tedy v tomto případě vůbec aplikovat nelze.

[20] Krajský soud se řádně žalobními námitkami zabýval, a to i ve vztahu k tomu, zda správní orgány dostatečně vymezily, jaké nepovolené části stavby mají být odstraněny. V bodu [27] napadeného rozsudku krajský soud přílehavě konstatoval, že ve výroku I rozhodnutí stavebního úřadu je dostatečně konkrétně určeno, že předchůdci stěžovatelů (nyní stěžovatelům – pozn. NSS) byla uložena povinnost odstranit nepovolené části stavby dle zakreslení stávajícího stavu (pasportu) zpracovaného MgA. T. v květnu 2021. Tyto části jsou současně ve výroku vyjmenovány dle jednotlivých podlaží. Uvedený pasport je součástí správního spisu a je v něm zachyceno srovnání stavu ke dni 13. 12. 1988 (tj. ke dni vydání stavebního povolení) a stávajícího stavu, kdy jsou v půdorysu zaznačeny nepovolené části stavby. S těmito závěry NSS souhlasí.

[21] Krajský soud pak též přílehavě odkázal na závěry rozsudku NSS ze dne 8. 11. 2007, čj. 6 As 67/2006-79, podle nichž: „S ohledem na obsah kasační námitky Nejvyšší správní soud musí vyzdvihnout skutečnost, že intencí řízení o odstranění stavby ve smyslu § 88 stavebního zákona je, jak vyplývá z výše uvedeného, skutečně pouze odstranění stavby, která byla vybudována bez stavebního povolení či ohlášení. Jde svým způsobem o sankční mechanismus, který má restituční účinky (ve smyslu zásady *restitutio in integrum*) pouze pokud, že odstraňuje protiprávní stav nastolený neoprávněnou stavbou. Nejde tedy o nástroj, jímž by byl či měl být restituován integrální stav existující „v souvislosti“ se stavem, kdy neoprávněná stavby ještě neexistovala. Jinak řečeno, stěžovatelův požadavek na to, aby stavební úřad do svého výroku o odstranění stavby, případně do podmínek rozhodnutí, pojal povinnost vlastníka stavby učinit další opatření, která učiní stavbu užitelnou, jde v tomto smyslu nad rámec účelu řízení o odstranění stavby. Nebledě na to, že z povinnosti odstranit stavbu na základě rozhodnutí o odstranění stavby implicitně vyplývá povinnost obnovit poslední známý kolaudovaný (užívaný) stav - jak výslovně konstatoval i Městský soud v Praze, tento stav přitom spočíval v existenci přívodu vody do výlevky v hale.“ Na těchto závěrech nic nemění ani rozsah prací, které je třeba uvést k uvedení stavby do původního (povoleného) stavu.

[22] Krajský soud tedy správně posoudil rozhodnutí žalovaného, který zamítl odvolání stěžovatele a schválil postup a závěry stavebního úřadu jako zákonné.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelů není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Neúspěšní stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační

pokračování

stížnosti a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

[25] Právo na náhradu nákladů řízení nemá ani osoba zúčastněná na řízení. NSS jí neuložil žádné povinnosti a ani nebyl dán jakýkoli důvod hodný zvláštního zřetele, pro který by jí NSS právo na náhradu nákladů přiznal (§ 60 odst. 1, 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu